

Funkcjonowanie Systemu POL-on w procesie wprowadzania Ustawy 2.0 – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Anna LEWCZUK¹

Streszczenie

Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on jest opracowany do celów statystycznych i może być także wykorzystany do oceny działalności instytucji prowadzących działalność naukową. Funkcjonuje na podstawie obowiązujących aktów prawnych. Na etapie wprowadzania w życie ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” z lipca 2018 r. zapowiedziane są zmiany w funkcjonowaniu Systemu. Określono zasady wykorzystania Systemu w okresie przejściowym trwającym rok od wejścia w życie tej ustawy, czyli do końca września 2019 r. Artykuł, w ogólny sposób charakteryzuje strukturę, dane oraz funkcjonalność Systemu POL-on. Wskazuje podstawy prawne i funkcjonowanie Systemu POL-on w Instytucie Kolejnictwa oraz zadania do zrealizowania, które są wymagane na mocy postanowień Ustawy 2.0. Podkreślono specyfikę obecnego etapu funkcjonowania Systemu w warunkach prac prowadzonych przez MNiSW nad wprowadzeniem rozporządzeń wykonawczych do Ustawy 2.0.

Słowa kluczowe: system informacji, nauka, badania, ewaluacja

1. Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on

Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on jest systemem informatycznym, który wspiera pracę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także Głównego Urzędu Statystycznego oraz Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów. Zadaniem Systemu POL-on jest stworzenie globalnej bazy danych o jednostkach naukowych, wyższych uczelniach i polskiej nauce. Gromadzone dzięki niemu informacje wspierają procesy decyzyjne Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie finansowania polskich uczelni oraz jednostek naukowych. Pewien zakres informacji zebranych w Systemie udostępniany jest publicznie [3]. System POL-on został opracowany i jest utrzymywany oraz nadzorowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy (OPI).

2. Obecny stan prawny

Funkcjonowanie Systemu POL-on na obecnym etapie regulują ustawy i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie funkcjonowania i finansowania nauki i szkolnictwa wyższego oraz Systemu Informacji o Nauce. Akty prawne w tym obszarze podzielono na obecnie obowiązujące

oraz wprowadzane przepisy przejściowe. Od wejścia w życie Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r., określanej jako Ustawa 2.0 lub Konstytucja o Nauce [11], funkcjonowanie Systemu POL-on do czasu wejścia w życie rozporządzeń wykonawczych MNiSW regulują dodatkowo przepisy wprowadzające, uchylające, przejściowe, dostosowujące i końcowe. Ten podział aktów prawnych znajduje się zarówno w materiałach szkoleniowych opracowanych przez OPI [2], jak i w komunikatach zamieszczanych na stronie internetowej MNiSW [17].

2.1. Obowiązujące akty normatywne i prawne

- Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym [12];
- Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw [13];
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce [14];
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lutego 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Systemu Informacji o Nauce [8];
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych [9].

¹ Mgr; Instytut Kolejnictwa, Koordynator Systemu POL-on; email: alewczuk@ikolej.pl.

2.2. Wprowadzane akty normatywne i prawne

- Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [4];
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [5].

2.3. Akty wykonawcze do Ustawy 2.0

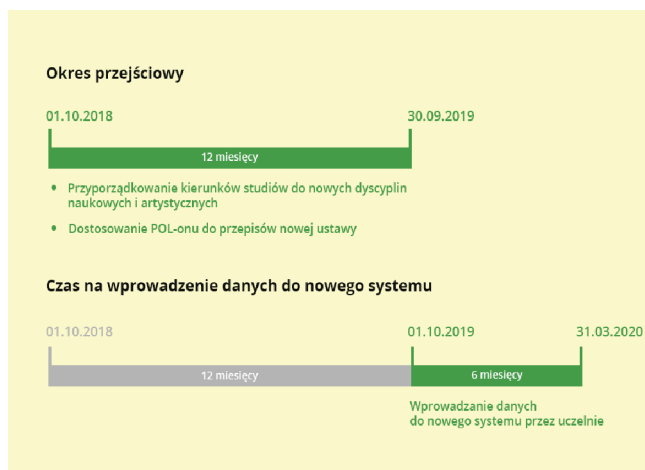
- Projekt rozporządzenia MNiSW z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on [4];
- Projekt rozporządzenia MNiSW z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej [5];
- Projekt rozporządzenia MNiSW z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych [6];
- Projekt rozporządzenia MNiSW z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych [7].

2.4. Przepisy wprowadzające, uchylające, przejściowe, dostosowujące i końcowe

- art. 219 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [13];
- art. 342 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on zostaje przekształcony w Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on) [14];
- art. 4c ustawy uchylanej w art. 169 pkt 4: dane i informacje zawarte w Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce Szkolnictwie Wyższym POL-on, stają się danymi Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on [11];
- art. 219 ust 3 ustawy wprowadzającej stanowi, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dostosuje Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on do przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy [13];
- art. 219 ust 4 ustawy wprowadzającej określa, że przepisy dotychczasowe są stosowane do wprowadzania, aktualizowania, archiwizowania i usuwania danych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on do dnia upływu terminu 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [13].

Okres przejściowy jest przeznaczony na implementację wielu przepisów ustawy 2.0. Zgodnie z art. 219 ust. 3 ustawy wprowadzającej [13], Zintegrowany System Informacji

o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on będzie dostosowany do przepisów nowej ustawy w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Dane do nowego Systemu (art. 219 ust. 6) należy wprowadzić w ciągu kolejnych 6 miesięcy. Zgodnie z art. 219 ust. 4 do dnia 1 października 2019 r. dane do systemu POL-on wprowadza się na zasadach dotychczasowych. Schematyczne zobrazowanie tego stanu przedstawiono na rysunku 1.

Rys. 1. Harmonogram wprowadzania przepisów ustawy 2.0 do Systemu POL-on [15] (dotyczy uczelni, instytutów badawczych i podmiotów prowadzących działalność naukową) [14]

Zgodnie z ustawą 2.0 [14], funkcjonowanie Systemu Pol-on w okresie przejściowym odbywa się na dotychczasowych zasadach. Oznacza to, że „do dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 3 (czyli do 1.10.2019 r.) do wprowadzania, aktualizowania usuwania danych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on stosuje się przepisy dotychczasowe”.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy [13], „w terminie do dnia 15 stycznia 2019 r. rektorzy uczelni, dyrektorzy jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk, dyrektorzy instytutów badawczych, dyrektorzy międzynarodowych instytutów naukowych wprowadzą do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, dane, o których mowa w art. 343 ust.1 pkt 1, 2, 8, 10, 11 oraz 15–17 tej ustawy [14]”. Oznacza to wprowadzenie informacji o dziedzinie i dyscyplinie, wskazanej w oświadczeniu pracownika, w wymienionym art. 343ust. 7 Ustawy 2.0 oraz o zaliczeniu go do liczby pracowników, o której mowa w art. 265 ust. 4 [14], o wymiarze czasu pracy, czasie pracy związanej z prowadzeniem działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach.

3. Informacje w Systemie POL-on

System POL-on gromadzi dane o wszystkich polskich jednostkach naukowych, do których publiczny dostęp wynika z ustaw i rozporządzeń Ministerstwa Nauki i Szkolnic-

stwa Wyższego. Nowoczesny i największy tego typu System informatyczny w Polsce, zbiera także informacje o posiadanych laboratoriach i aparaturze badawczej, zbiorach bibliotecznych, przeprowadzanych inwestycjach, projektach naukowych, publikacjach, patentach lub dokonaniach upowszechniających naukę. Znaleźć tu można również wskaźniki ewaluacji działalności naukowej. Dostęp do części Systemu mają jedynie pracownicy administracji publicznej. Struktura Systemu podzielona jest na moduły wyodrębnione na podstawie obszarów tematycznych.

3.1. Zakres zbieranych danych

System POL-on gromadzi dane o:

- działalności badawczo-rozwojowej jednostek naukowych i jej efektach;
- strukturze, organach nadzorujących oraz adresie jednostki naukowej;
- publikacjach w czasopismach naukowych oraz monografiach naukowych lub w rozdziałach w monografiach naukowych autorstwa pracowników jednostki naukowej oraz publikacjach osób nie będących pracownikami jednostki, które afiliowały te publikacje do tej jednostki;
- uzyskanych przez jednostkę naukową patentach i innych prawach ochronnych;
- osiągnięciach artystycznych pracowników jednostki naukowej;
- realizowanych krajowych i międzynarodowych projektach obejmujących badania naukowe lub prace rozwojowe;
- laboratoriach badawczych;
- wdrożonych systemach jakości;
- zorganizowanych konferencjach naukowych;
- nagrodach i wyróżnieniach otrzymanych przez jednostkę naukową i jej pracowników;
- czasopismach naukowych wydawanych przez jednostkę naukową;
- bibliotekach naukowych w jednostkach naukowych lub w uczelniach;
- realizowanych inwestycjach, nieruchomościach będących w posiadaniu jednostki naukowej lub przez nią użytkowanych oraz infrastrukturze naukowo-badawczej i źródłach jej finansowania;
- wyniku finansowym jednostki naukowej;
- wdrożeniach wyników badań naukowych lub prac rozwojowych zrealizowanych w jednostce naukowej i przychodach jednostki naukowej z tego tytułu;
- czasopismach naukowych wraz z liczbą punktów przyznawanych za publikację w tych czasopismach, ujętych w wykazie ogłoszonym przez Ministra zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 44 ust. 2 [11];
- cytowaniach publikacji zamieszczonych w polskiej bazie cytowań czasopism naukowych (POL-index) [19], na podstawie informacji uzyskanych od redakcji lub wydawców czasopism naukowych i podmiotów prowadzących bazy bibliograficzne.

Dane w Systemie aktualizuje się dwa razy w roku: według stanu na dzień 30 czerwca – w terminie do końca sierpnia danego roku i według stanu na dzień 31 grudnia – do końca lutego następnego roku. Dane dotyczące kosztów poniesionych przez jednostkę naukową na realizację krajowych i międzynarodowych projektów obejmujących badania naukowe, prace rozwojowe, przychody z wdrożenia wyników badań aktualizowane są raz w roku według stanu na dzień 31 grudnia w terminie do 30 kwietnia następnego roku.

3.2. Role i uprawnienia w Systemie POL-on

Aktualizacja i raportowanie w Systemie POL-on wynika z realizacji zadań w poszczególnych modułach Systemu w ramach przydzielonych ról. Nadzór nad raportowaniem danych do Systemu sprawuje kierownik jednostki naukowej, który opracowuje szczegółowe procedury dotyczące przekazywania informacji do Systemu POL-on wraz ze wskazaniem imiennym osób odpowiedzialnych za wprowadzanie danych w poszczególnych modułach. Kierownik jednostki naukowej określa obowiązki koordynatora systemu POL-on. W tablicy 1 zestawiono opisy zadań pracowników odpowiedzialnych za wprowadzanie danych do Systemu, wynikające z powierzonych im ról.

3.3. Moduły w Systemie POL-on

Pracownik mający uprawnienia wynikające z przypisanej roli raportuje dane w poszczególnych modułach Systemu. W tablicy 2 scharakteryzowano wybrane moduły Systemu POL-on, do których prawidłowo, rzetelnie i terminowo wprowadzane dane istotnie wpływają na wyniki ewaluacji jednostki naukowej.

3.4. Raportowanie danych w Systemie POL-on na przykładzie modułu PROJEKTY NAUKOWE

Jednym z bardziej rozbudowanych modułów Systemu POL-on jest moduł PROJEKTY NAUKOWE. Zgodnie z opisem przedstawionym w tablicy 2, raportowane są w nim dane z zakresu realizowanych krajowych i międzynarodowych projektów naukowych i rozwojowych. Raportowane dane mają istotne znaczenie w procesie ewaluacji jakości instytucji naukowej. Strukturę modułu oraz zakres gromadzonych danych przedstawiono na rysunku 2, w którym wykorzystano opracowane przez OPI materiały dotyczące pomocy Systemu POL-on [16].

Pracownik uprawniony do administrowania modułem PROJEKTY NAUKOWE wprowadza, uzupełnia i aktualizuje podstawowe i szczegółowe dane o projektach realizowanych w instytucji naukowej. Może on otwierać i edytować poszczególne zakładki modułu w celu aktualizacji danych. Istnieje możliwość wprowadzania danych bezpośrednio z innych modułów Systemu POL-on oraz baz danych. Moduł PRACOWNICY umożliwia zaciągnięcie danych do zakładki

Tablica 1

Charakterystyka wybranych ról Systemu POL-on [15]

Nazwa roli (w Systemie POL-on)	Opis roli pracowników odpowiedzialnych za wprowadzanie danych do Systemu
INST_KONFERENCJE_ADM	<ul style="list-style-type: none"> Edycja danych dotyczących konferencji naukowych, których organizatorem lub współorganizatorem jest jednostka.
INST_NAGRODY_ADM	<ul style="list-style-type: none"> Edycja danych dotyczących nagród i wyróżnień, które przyznano jednostce lub jej pracownikom. Dostęp do danych osobowych.
INST_PATENTY_ADM	<ul style="list-style-type: none"> Edycja danych dotyczących otrzymanych patentów, zgłoszeń, praw ochronnych, praw z rejestracji, wykorzystanych praw autorskich, wyłącznych praw do odmiany roślin. Edycja danych dotyczących wdrożeń. Edycja danych dotyczących innych efektów praktycznych badań naukowych lub prac rozwojowych oraz twórczości artystycznej. Dostęp do danych osobowych.
INST_PROJEKTY_NAUKOWE_ADM	<ul style="list-style-type: none"> Edycja danych dotyczących międzynarodowych i krajowych projektów obejmujących badania naukowe lub prace rozwojowe. Dostęp do danych osobowych.
MANAGER_BIBLIOGRAFII	<ul style="list-style-type: none"> Zarządzanie bibliografią – Polska Bibliografia Naukowa.
MANAGER_IMPORTU_BIBLIOGRAFII	<ul style="list-style-type: none"> Zarządzanie importem bibliografii – Polska Bibliografia Naukowa.
INST_LAB_ADM	<ul style="list-style-type: none"> Przeglądanie danych związanych z laboratoriami badawczymi oraz edycja tych danych: o profilu działalności, poświadczeniu uprawnień, wykazie procedur badawczych, wdrożonych systemach jakości, aparaturze.
INST_INFR_ADM	<ul style="list-style-type: none"> Przeglądanie zestawienia infrastruktury. Edycja danych dotyczących infrastruktury. Przeglądanie informacji dotyczących inwestycji powiązanych z infrastrukturą.
INST_NIER_ADM	<ul style="list-style-type: none"> Przeglądanie i edycja danych dotyczących zestawienia nieruchomości oraz pomieszczeń (dydaktyczne, badawcze, socjalne, inne) powiązanych z nieruchomością. Przeglądanie informacji dotyczących inwestycji powiązanych z nieruchomością.
INST_INWESTYCJE_ADM	<ul style="list-style-type: none"> Przeglądanie zestawienia nieruchomości. Przeglądanie zestawienia infrastruktury. Przeglądanie zestawienia inwestycji w budynki i infrastrukturę. Edycja danych związanych z inwestycjami w budynki i infrastrukturę.

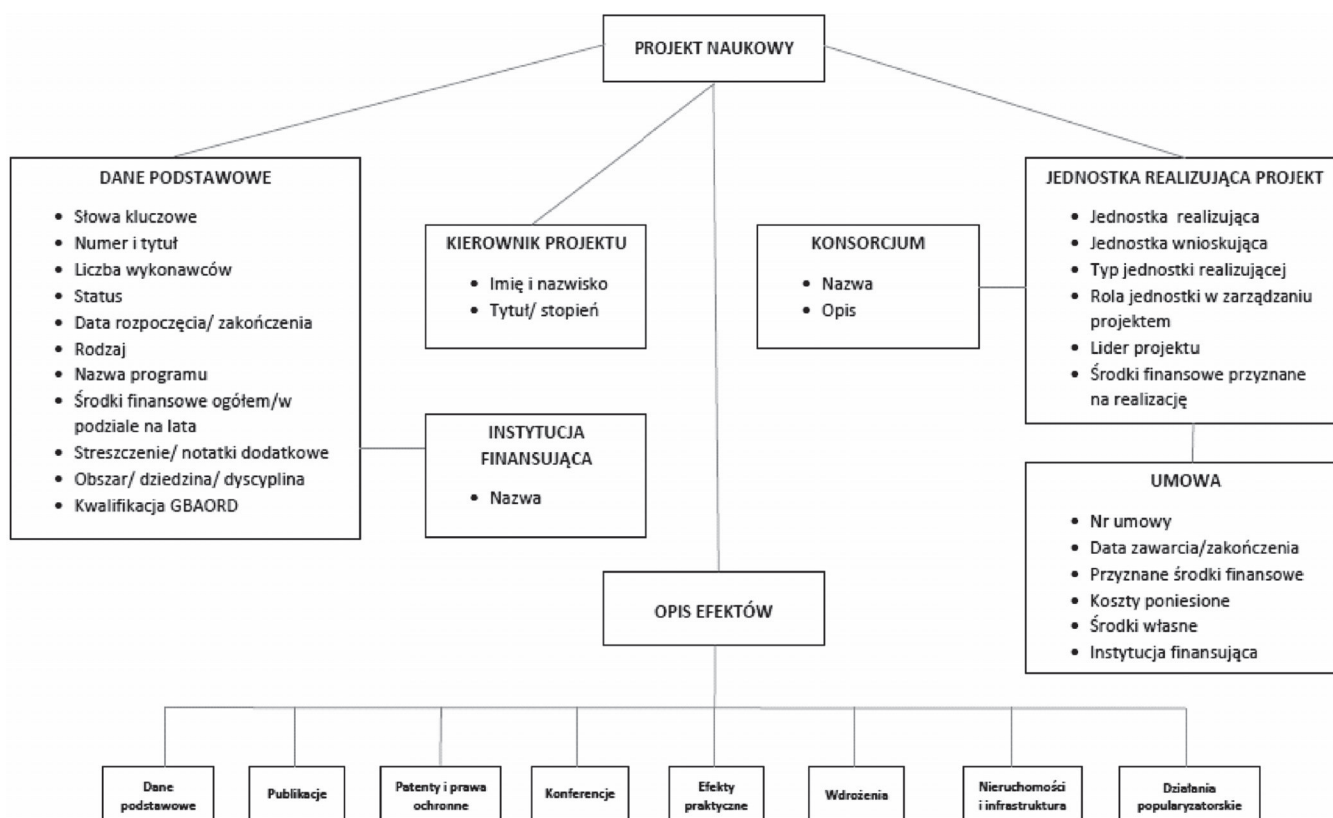
Tablica 2

Schemat Systemu POL-on ze wskazaniem modułów i wprowadzanych danych (grup danych) [15]

Nazwa modułu	Opis modułu
BIBLIOTEKI NAUKOWE	Ujęcie bibliotek naukowych w Systemie POL-on pozwala na łatwiejszy dostęp do ich wykazu oraz łatwe skontaktowanie z macierzystymi instytucjami. Każda jednostka w systemie posiada swoją zakładkę ze szczegółowymi danymi (dane adresowe, data założenia itp.). Zakres danych: <i>Profil biblioteki, Charakterystyka zbiorów, Katalogi, Bazy kupione i tworzone lokalnie dostępne w bibliotece, System biblioteczno-informacyjny, Godziny otwarcia.</i>
DANE OSOBOWE	System gromadzi dane o osobach będących: pracownikami, osobami pełniącymi funkcje, studentami, doktorantami, osobami posiadającymi tytuł lub stopień naukowy (zawiadomienia), twórcami produktów objętych prawami ochronnymi własności intelektualnej, kierownikami projektów, laureatami nagród i wyróżnień.
DZIAŁANIA UPOWSZECHNIAJĄCE NAUKĘ	W skład modułu Działania upowszechniające naukę wchodzi Konferencje naukowe . Zadaniem modułu jest gromadzenie danych o konferencjach krajowych i międzynarodowych, konferencjach naukowych, których organizatorem lub współorganizatorem była jednostka.
PROJEKTY NAUKOWE	Moduł zawiera dane niezbędne do oceny zespołów badawczych o realizowanych krajowych i międzynarodowych projektach obejmujących badania naukowe lub prace rozwojowe.
WYDAWANE CZASOPISMA	Zestawienie czasopism naukowych wydawanych przez jednostki naukowe zostało stworzone na podstawie zapisów ustawy o zasadach finansowania nauki oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Sprawie Systemu Informacji o Nauce. Zestawienie zawiera informacje o czasopismach naukowych wydawanych przez jednostki naukowe, to jest przez instytuty badawcze, instytuty naukowe PAN, uczelnie albo ich jednostki podstawowe oraz inne jednostki naukowe w rozumieniu ustawy o zasadach finansowania nauki. Zestawienie wchodzi w skład zestawień ogólnodostępnych systemu POL-on i jako takie może być przeglądane przez użytkowników niezalogowanych. Dodawać czasopisma do zestawienia, a także edytować ich dane mogą wyłącznie uprawnieni pracownicy jednostek naukowych wydających dane czasopismo.

cd. Tablica 2

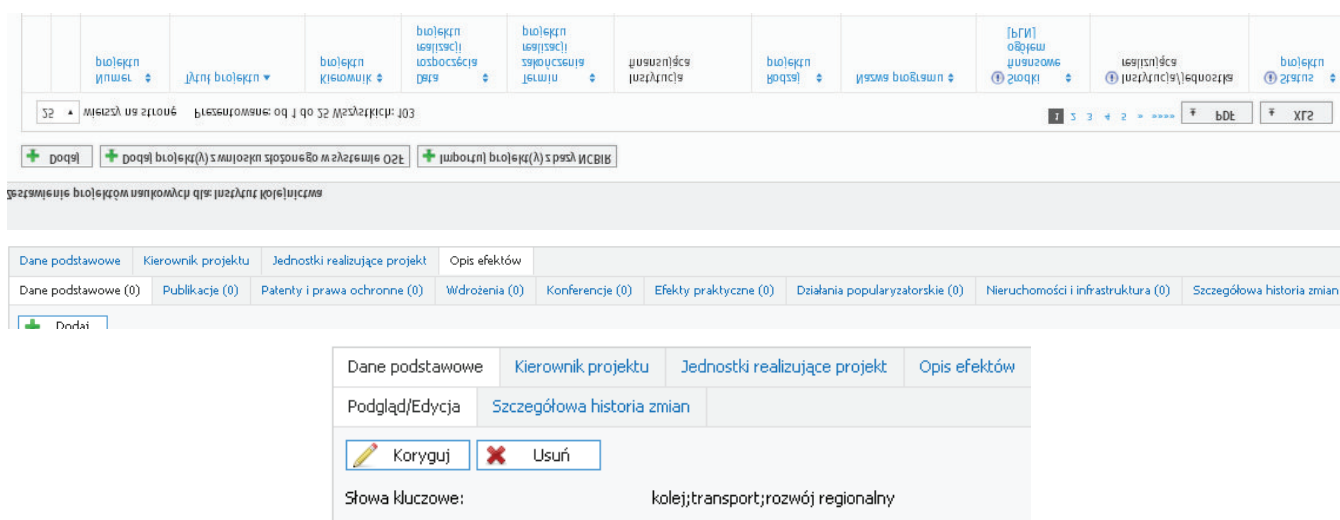
Nazwa modułu	Opis modułu
INFRASTRUKTURA	<p>Moduł Infrastruktura umożliwia jednostkom ewidencjonowanie faktycznego (bieżącego) stanu infrastruktury zaliczanej do środków trwałych. Usprawnia proces podejmowania decyzji o dofinansowaniu zakupów lub modernizacji tzw. „wysokocennej infrastruktury” będącej w posiadaniu jednostki (uczelni lub jednostki naukowej).</p> <p>W module wyodrębniono następujące zestawienia danych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Infrastruktura naukowo-badawcza (aparatura i sprzęt), – Infrastruktura informatyczna, – Wartości niematerialne i prawne.
PRACOWNICY	<p>Moduł umożliwia zarządzanie zatrudnieniem w jednostkach, dodawanie, edycję i usuwanie pełnionych funkcji, wpisów do minimum kadrowego, oświadczeń o prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej oraz zgodach na zaliczenie do liczby N.</p> <p>Ogólnopolski wykaz nauczycieli akademickich i pracowników naukowych zawiera informacje o wszystkich nauczycielach akademickich uczelni publicznych, niepublicznych oraz o pracownikach instytutów naukowych.</p>
PATENTY I DOKONANIA	<p>Zadaniem modułu jest gromadzenie danych o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – otrzymanych patentach, – zgłoszeniach patentowych, – prawach ochronnych i prawach z rejestracji, – wykorzystanych prawach autorskich, – wyłącznych prawach do odmiany roślin, – wdrożeniach produktów objętych ochroną, – efektach praktycznych produktów objętych ochroną.

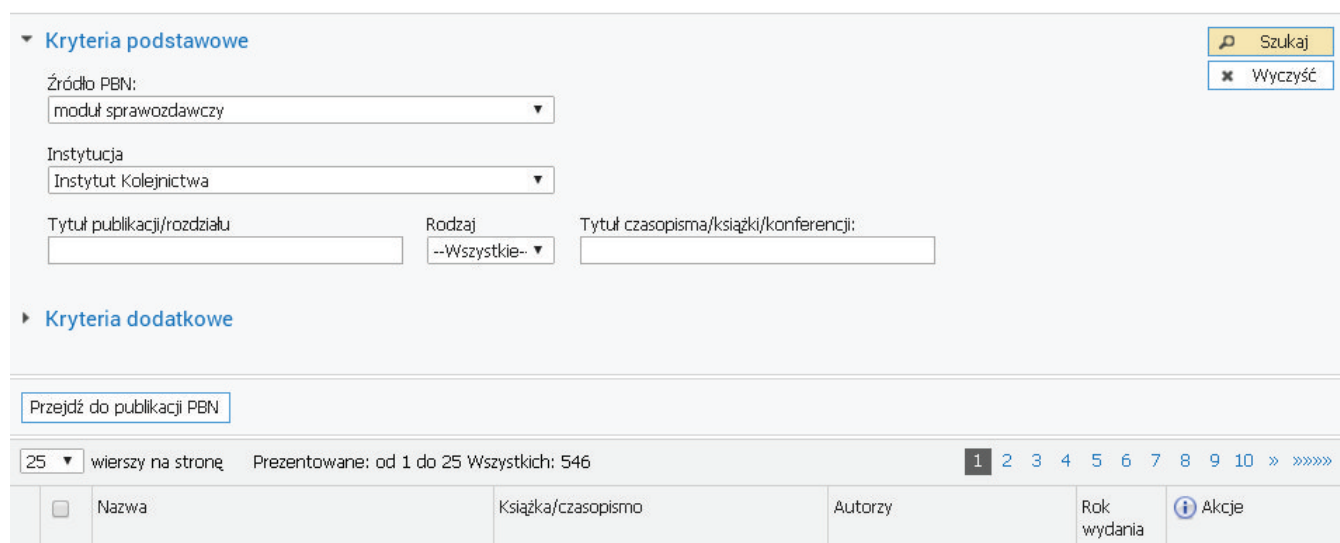
Rys. 2. Struktura modułu PROJEKTY NAUKOWE; opracowanie własne na podstawie [15]

Kierownik projektu. Z modułu PATENTY I DOKONANIA zaciągane są dane wprowadzane bezpośrednio do zakładki *Opisu efektów* projektu (patenty i prawa ochronne, efekty praktyczne, wdrożenia). Zakładka *Publikacje* umożliwia bezpośrednie zaciągnięcie danych z wykazu publikacji wprowadzonych do Polskiej Bibliografii Narodowej (PBN). Istnieje możliwość sporządzania raportów według zadanych kryteriów o realizowanych projektach w formacie pdf lub xls. W module PROJEKTY NAUKOWE, obecnie znajduje się zestawienie 103 projektów realizowanych w Instytucie Kolejnictwa. Przykładowe okna dialogowe, będące elementami modułu PROJEKTY NAUKOWE, przedstawiono na rysunku 3.

Zakładki i okna dialogowe *Opisu efektów* umożliwiają wprowadzenie danych bezpośrednio z innych modułów Systemu, co znacząco ułatwia pracę osobie odpowiedzialnej za obsługę tego modułu. Operacje tego typu są możliwe między modułami PRACOWNICY, APLIKACJE I PATENTY oraz w obrębie zakładki samego modułu PROJEKTY NAUKOWE. System umożliwia także łączenie się z systemem Polskiej Bibliografii Naukowej w celu dołączenia do konkretnego projektu naukowego danych o publikacjach. Na rysunku 4 przedstawiono okno dialogowe umożliwiające wyszukiwanie publikacji ze źródła PBN w celu wprowadzenia do modułu PROJEKTY NAUKOWE [15].

Rys. 3. Przykładowe okna dialogowe modułu PROJEKTY NAUKOWE [15]

Rys. 4. Okno dialogowe wyszukiwania publikacji w module PROJEKTY NAUKOWE [15]

4. Funkcjonowanie Systemu POL-on w Instytucie Kolejnictwa

Funkcjonowanie zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on w Instytucie Kolejnictwa jest oparte na wewnętrznych aktach normatywnych. Dyrektor IK wskazał pracowników odpowiedzialnych za wprowadzanie i aktualizację danych w poszczególnych modułach Systemu. Określił też zasady współpracy z przedstawicielami komórek organizacyjnych IK, przygotowujących niezbędne dane dotyczące ich działalności.

Powołany przez Dyrektora Koordynator Systemu POL-on zarządza kontami w Systemie, sprawuje kontrolę nad terminowym wprowadzaniem danych, monitoruje modyfikacje i zmiany zachodzące w systemie. Pracownik Obsługi Informatycznej pełni rolę administratora Systemu. Nadzór nad wprowadzaniem danych do Systemu sprawuje Sekretarz Naukowy Instytutu Kolejnictwa. Pracownicy odpowiedzialni za wprowadzanie danych do poszczególnych modułów ściśle współpracują z Koordynatorem, Sekretarzem Naukowym i Kierownikami komórek organizacyjnych w celu rzetelnego i terminowego wprowadzania i aktualizacji informacji w Systemie POL-on. W tablicy 3 schematycznie przedstawiono zakres i harmonogram zadań realizowanych przez Instytut w poszczególnych modułach Systemu POL-on.

Zgodnie z art. 343 Ustawy 2.0, w terminie do 15 stycznia 2019 r., Instytut Kolejnictwa jako jednostka naukowa wprowadził do Systemu POL-on oświadczenia złożone przez osoby prowadzące działalność naukową w reprezentowanych dyscyplinach oraz biorące udział w działalności naukowej.

5. Ocena jednostki naukowej na podstawie danych raportowanych w Systemie POL-on

Ewaluacja (ang. *evaluate* – oceniać, szacować, z łac. *evalesco* – stawać się, być zdolnym, potężnieć i *valeo* – móc, zdołać), to systematyczne badanie wartości albo cech kon-

kretnego programu, planu, działania [1]. Na mocy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym” [11] oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. [10] w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych, ewaluacja jednostki naukowej przeprowadzana jest co 4 lata. Instytut Kolejnictwa w wyniku oceny jednostki za lata (2013–2016) uzyskał wysoką kategorię A. Najbliższa ocena jednostki będzie obejmowała okres 2017–2020. Szczegółowe zasady ewaluacji jednostki naukowej tym okresie określono w rozdziale 3 (art. 265–267) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce [14].

Nowa ustawa zmniejsza obciążenia administracyjne związane z procesem ewaluacji dzięki wykorzystaniu danych wprowadzonych do Systemu POL-on oraz innych, powszechnie stosowanych systemów informacji o nauce, w szczególności zamieszczonych na koncie powiązanych z elektronicznym identyfikatorem naukowca ORCID [18]. Jednocześnie ograniczona zostanie liczba kryteriów ewaluacji (z czterech do trzech), jak również liczba osiągnięć ocenianych w ramach tych kryteriów:

- ocena poziomu naukowego prowadzonej działalności naukowej,
- ocena efektów finansowych badań naukowych,
- ocena wpływu działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki.

Nowy model raportowania danych o działalności naukowej będzie się dokonywać na poziomie pracownika naukowego, a nie jednostki naukowej [14]. W praktyce oznacza to możliwość wprowadzenia do Systemu POL-on tylko tych danych, które pracownik naukowy wprowadzi po zalogowaniu do bazy ORCID po uprzednim zarejestrowaniu w nim oraz uzyskaniu osobistego numeru ID [17]. Zadaniem Ośrodka Przetwarzania Informacji, Państwowego Instytutu Badawczego, nadzorowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jest opracowanie i wdrożenie w ciągu 12 miesięcy od wejścia w życie Ustawy 2.0,

Tablica 3

Zakres i harmonogram realizacji zadań w poszczególnych modułach Systemu POL-on

Dane wprowadzane do Systemu POL-on w okresie przejściowym (2018–2019)							
Dane ogólne			Dane finansowo-księgowe			Dane osobowe / dane finansowo-księgowe	Dane osobowe / dane finansowo-księgowe
Biblioteki naukowe	Czasopisma wydawane przez jednostki naukowe	Działania upowszechniające naukę – konferencje naukowe	Infrastruktura	Laboratoria	Nieruchomości	Patenty	Projekty naukowe
dane aktualizowane za II półrocze 2018 r. oraz I i II półrocze 2019 r.			aktualizacja danych według stanu na 31 grudnia – do 30 kwietnia			dane zbierane w poszczególnych komórkach organizacyjnych IK według dotychczasowych zasad – do 12.2019 r.	

[Opracowanie własne].

zgodnie z wymaganiami tej Ustawy i w obecnym etapie, czyli w okresie przejściowym wprowadzania przepisów ustawy 2.0, praktycznie oznacza to pracę w Systemie POL-on według dotychczasowych zasad z tą różnicą, że w module PRACOWNICY wymagane jest wprowadzenie danych o oświadczeniach wymaganych art. 343 Ustawy 2.0 [14].

Ostateczny kształt i funkcjonalność nowej wersji Systemu POL-on na obecnym etapie nie są znane. Spowodowane jest to brakiem rozporządzeń wykonawczych, dotyczących wprowadzonej Ustawy 2.0 i w szczególności dotyczy to rozporządzenia w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej. MNiSW nadal prowadzi prace i konsultacje nad ostateczną wersją tego dokumentu. Oczekuje się doprecyzowania przepisów ustawy tak, aby ostateczna struktura i funkcjonalność nowego Systemu POL-on mogły wspierać ocenę parametryczną jednostki naukowej.

Bibliografia

1. Doroszewski W.: *Słownik języka polskiego*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 1996.
2. Majkowski W.: *Zintegrowany system Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on w Ustawie 2.0 i w aktach wykonawczych*, Warszawa 2018.
3. Majkowski W.: *POL-on – analiza, weryfikacja i kontroling poprawności wprowadzonych danych o działalności badawczo-rozwojowej jednostek naukowych i ich efektach*, Warszawa, 2016.
4. Projekt rozporządzenia MNiSW z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, dostępny na WWW <https://www.gov.pl> [dostęp 8.09.2018].
5. Projekt rozporządzenia MNiSW z dnia 30 lipca 2018 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej, dostępny na WWW <https://www.gov.pl> [dostęp 8.09.2018].
6. Projekt rozporządzenia MNiSW z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, dostępny na WWW <https://www.gov.pl> [dostęp 8. 09. 2018].
7. Projekt rozporządzenia MNiSW z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, dostępny na WWW <https://www.gov.pl> [dostęp 8. 09. 2018].
8. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015, w sprawie Systemu Informacji o Nauce (Dz.U. 2015, poz. 944).
9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lutego 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Systemu Informacji o Nauce (Dz.U. 2016, poz. 309).
10. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 grudnia 2016 r. w sprawie przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym i uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych (Dz.U. 2016, poz. 2154).
11. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2005, poz. 1365).
12. Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 249).
13. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1669).
14. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668).

Źródła internetowe

15. <https://polon.nauka.gov.pl/polon> [dostęp 29.01.2019].
16. <https://polon.nauka.gov.pl/polon/pomoc-systemu> [dostęp 29. 01. 2019].
17. <https://www.gov.pl> [dostęp 29.01.2019].
18. <https://orcid.org/> [dostęp 29.01.2019].
19. <https://pbn.nauka.gov.pl/polindex-webapp/> [dostęp 29.01.2019].